

UTVRĐIVANJE IDENTITETA VUKOVARSKIH DOBROVOLJACA

Author: [Simon Jennings](#)

Hrvatski svjedok nije siguran u to da li su srpski nacionalistički borci bili vrbovani od strane Šešelja ili nisu. Jedan Hrvat je ove sedmice opisao kako su srpski dobrovoljci tokom 1991. zlostavljali i ubijali hrvatske zarobljenike, ali nije bio siguran da li su bili povezani sa srpskim nacionalističkim političarem kome se sudi za ratne zločine.

Emil Čakalić je, kao svjedok optužbe na suđenju lideru Srpske radikalne stranke (SRS), Vojislavu Šešelju, ove sedmice dao iskaz o masakrima koji su se na početku hrvatskog rata (1991.-95.) odigrali u gradu Vukovaru i okolini.

A kada ga je sudija zamolio da opiše počinitelje, rekao je kako ne može sa sigurnošću da kaže da li su u pitanju dobrovoljci koje je regrutovao Šešelj.

„Došli su organizovano; ne znam odakle. Situacija je bila veoma teška, jer je svako strahovao za sebe“, kazao je.

Šešelju se sudi za ratne zločine i zločine protiv čovečnosti, uključujući mučenje i ubijanje 200 Hrvata koje su srpske snage – nakon što su zauzele gradsku bolnicu – odvele na farmu Ovčara kraj Vukovara.

U optužnici se navodi da je Šešelj „zastupao i ohrabrivao stvaranje homogene ‘Velike Srbije’“. Takođe je navodno regrutovao dobrovoljce „za učešće u kampanji progona lokalnog hrvatskog stanovništva“.

Čakalić je nekadašnji sanitarni inspektor, koji je – pre no što se obreo u jednom od šest prepunih autobusa kojima su zarobljenici odvezeni na Ovčaru – radio u vukovarskoj bolnici.

Objasnio je kako su Hrvati, koji su se od srpske vojske skrivali u dvorištu, bili ukrcani u autobuse i odvezeni u vukovarsku kasarnu.

Po Čakalićevim rečima, tamo su proveli nekoliko sati, pre no što su odvezeni na Ovčaru. Svjedok je rekao i da su ih srpski vojnici vređali, kao i to da su ih opljačkali.

„Tražili su od nas da im damo sve što imamo“, kazao je.

Čakalić je potvrdio da je među pripadnicima srpskih snaga bilo i dobrovoljaca.

„Vojnici su verovatno i imali nekakvu etiku. Oni koji nisu bili vojnici – tukli su ljude“, rekao je on, nakon što je zamoljen da ih opiše.

Svedok je objasnio kako su zatvorenici, po prispeću na Ovčaru, iskrcani iz autobusa, te kako su potom uvedeni u hangar, gde su razodeveni.

Čim su izašli iz autobusa, zarobljenici su – uključujući i svedoka, ali i starce – bili pretučeni. Čakalić se pogotovo seća jednog vojnika koga je opisao kao četnika (što je naziv za srpske nacionaliste iz vremena Drugog Svetskog rata).

„Udarilo me je metalnom palicom i slomio mi jedan vratni pršljen“, kazao je pred sudom.

Šešelj je pak Srbe koji su se za njega borili ponosno pominjao kao „četničku braću“. Pojam četnika je u jugoslovenskom sukobu početkom devedesetih počeo da se koristi kao oznaka za srpske ultra-nacionaliste.

A kada je tužilaštvo zatražilo od svedoka da opiše četnike, usledio je odgovor: „Ti ljudi su učinili mnogo loših stvari mnogim ljudima.“

Opisujući sudbinu jednog od ljudi iz hangara, svedok je rekao: „Dovukli su ga u hangar i bacili na pod. Dugo su ga tukli, sve dok nije podlegao, i umro.“

Ali, na sudijsko pitanje, Čakalić nije mogao tačno da kaže ko je to uradio.

„U pitanju su takođe bili ljudi koji na sebi nisu imali kompletnu uniformu. Ne bih rekao da su bili pravi vojnici. Rekao bih da su bili neki drugi momci, koji su došli da krađu.“

Sudija je u više navrata zamolio svedoka da bude što konkretniji u vezi sa zločinima o kojima je govorio.

„Sudeći po njihovom dijalektu, oni su dolazili odnekud iz Srbije“, rekao je on sudskom veću.

Ali se Šešelj, koji se brani samostalno, nije saglasio sa svedokom, pošto je tvrdio da su prelaćivanja na Ovčari izveli četnici iz samog Vukovara.

On se pozvao i na iskaze koje je isti svedok davao na drugim suđenjima pred Tribunalom, a pogotovo u procesu protiv nekadašnjeg predsednika Srbije, Slobodana Miloševića.

„U transkriptu sa suđenja Miloševiću kažete da su ti četnici bili iz Vukovara“, rekao je Šešelj svedoku.

Čakalić to nije poricao, pa je Šešelj istrajao u sumnji da su dobrovoljci bili iz Srbije.

On je sudu rekao da su četnici, kao i jugoslovenska vojska, često na sebi imali vojne uniforme, a da su dobrovoljci SRS-a uniforme dobili u Beogradu.

Šešelj je od svedoka izmamio i potvrdu da su neki dobrovoljci poticali iz Hrvatske, te da su stoga nosili „mnoštvo različitih znački i insignija“.

Potom je Šešelj sudu predočio vlastitu teoriju, po kojoj su u Vukovaru pre početka rata – odnosno, pre oktobra 1991. – Hrvati počinili zločin nad Srbima. Po njegovim rečima, srpski su se dobrovoljci svetili za zločine koji su nad njima počinjeni pre izbijanja rata.

Šešelj je pomenuo i jednog Hrvata, koji je dizao u vazduh srpske kuće, sa ciljem da se ostali Srbi tim eksplozijama primoraju da pobjegnu što je pre moguće.

Potom je pročitao pismo koje je u avgustu 1991. vukovarska opštinska komisija posvetila ubijanju Srba od strane hrvatskih snaga. Pismo se završava zaključkom da su takvi zločini doveli do „ozbiljne psihoze straha među srpskim i hrvatskim stanovništvom“.

Po Šešeljevim rečima, pre izbijanja rata Hrvati su ubili oko 150 Srba.

„Ljudi su zaista govorili o tome“, potvrdio je Čakalić.

Simon Jennings je izveštač IWPR-a iz Haga.

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/utvr%C4%91ivanje-identiteta-vukovarskih-dobrovoljaca>